

O souřadnicích v rovině

Předmluva

In: Zdeněk Pírko (author): O souřadnicích v rovině. (Czech). Praha: Jednota českých matematiků a fyziků, 1942. pp. 3–4.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/403007>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library*
<http://dml.cz>

PŘEDMLUVA

Látka, kterou probírám v této knížce, předpokládá jen znalost onoho učiva, které bývá absolvováno na reálkách nebo je aspoň obsaženo v učebnicích pro tyto školy. Některé partie z geometrie, jimž se někdy ve škole věnuje pozornost menší a jejichž znalost u čtenáře předpokládám, buďtež tu vytčeny zvlášt': z planimetrie nauka o dělicím poměru, věta Menelaova a Cevova, nauka o dvojpoměru a harmonické čtveřině, věta Apolloniova o kružnici, základy nauky o pólu a poláře, z analytické geometrie základy geometrie ve svazku přímek, definice a nejjednodušší vlastnosti některých algebraických křivek vyšších stupňů (kisoidy Dioklovy, křivek Cassiniho). Příslušné stati nalezne čtenář buďto ve Vojtěchových učebnicích,¹⁾ nebo v analytické geometrii, kterou napsali Sechovský a Šilháček.²⁾

Z t. zv. vyšší matematiky pak potřebuje čtenář znáti aspoň nejjednodušší základy diferenciálního počtu v tom rozsahu, jak jsou podány v uvedených učebnicích. V knize Sechovského a Šilháčka nalezne také nejdůležitější poučení o determinantech, jichž jsem použil na několika málo místech této knížky. V míře více než postačující jej o diferenciálním počtu informuje kniha Kösslerova³⁾ nebo Vojtěchova,⁴⁾ o determinantech první odstavce knihy Bydžovského.⁵⁾ Do

¹⁾ Prof. dr. Jan Vojtěch, Geometrie pro pátou třídu reálek, Praha, Jednota mat. fys., 1935, a Geometrie pro sedmou třídu reálek, Praha, Jednota mat. fys., 1934.

²⁾ Dr. Karel Šilháček a dr. Hynek Sechovský, Geometrie pro sedmou třídu reálek, Praha, Unie, 1936.

³⁾ Prof. dr. Miloš Kössler, Úvod do počtu diferenciálního, Praha, Jednota mat. fys., 1926.

⁴⁾ Prof. dr. Jan Vojtěch, Základy matematiky ke studiu věd přírodních a technických, Část první, Praha, Jednota mat. fys., 1931.

⁵⁾ Prof. dr. Bohumil Bydžovský, Základy teorie determinantů a matic a jich užití, Praha, Jednota mat. fys., 1930.

způsobu matematického myšlení posléze uvádí čtenáře učebnice Bydžovského a Vojtěcha.⁶⁾

V malém rozsahu této knížky je soustředěno poměrně mnoho látky, mnoho vlastností probíraných souřadnicových soustav se kromě toho nachází ještě v úlohách, připojených ke každému odstavci. Bude-li čtenář chtít studovati knížku s užitkem, nemůže tak učiniti bez řešení aspoň některých z těchto úloh. Úlohy ty nejsou však jen pouhou aplikací vyložené látky, nýbrž v četných případech nutí jej k samostatnému přemýšlení.

Výklady rázu základního od výkladů o podrobnějších vlastnostech jsou odlišeny dvojím druhem sazby; petitové odstavce, jejichž podání je také mnohem stručnější než výklad v hlavním textu, může čtenář při první četbě přejíti beze škody. Petitové číslice v textu odkazují na seznam literatury vhodné pro další studium, který je uveden na konci knížky.

Obrázky rýsovala má žena prof. Věra Pírková. Knižka vznikla podstatným zkrácením obsáhlejšího rukopisu, které navrhl redaktor této sbírky, doc. dr. František Vyčichlo. Ten také pečlivě přečetl definitivní rukopis a mnohými pokyny přispěl k jeho zlepšení. Oběma srdečně děkuji. Můj dík náleží dále *Jednotě českých matematiků a fysiků* v Praze, která knížku vydala, a tiskárně *Prometheus* v Praze, která pečlivě provedla obtížnou sazbu.

Zdeněk Pirko.

V Praze v prosinci 1941.

⁶⁾ Prof. dr. Bohumil Bydžovský a prof. dr. Jan Vojtěch, *Mathematika pro nejvyšší třídu reálků*, Praha, Jednota mat. fys., 1912.